

BOHODIČKA v kultúrnych dejinách Slovenska

Interdisciplinárna vedecká konferencia
z príležitosti Roka Sedembolestnej Panny Márie na Slovensku

Konferencia sa uskutoční pod záštitou
vladyku Petra Rusnáka, bratislavského gréckokatolíckeho eparchu

16. september 2014
Gréckokatolícky biskupský úrad v Bratislave
Ul. 29. augusta 7, 811 08 Bratislava

Organizátori konferencie

Bratislavská gréckokatolícka eparchia
Slavistický ústav Jána Stanislava SAV

On je ustanovený na pád a na povstanie
pre mnohých v Izraeli
a na znamenie, ktorému budú odporovať,
a tvoju vlastnú dušu prenikne meč,
aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdc.

Lk 2,34-35

Organizačný tím

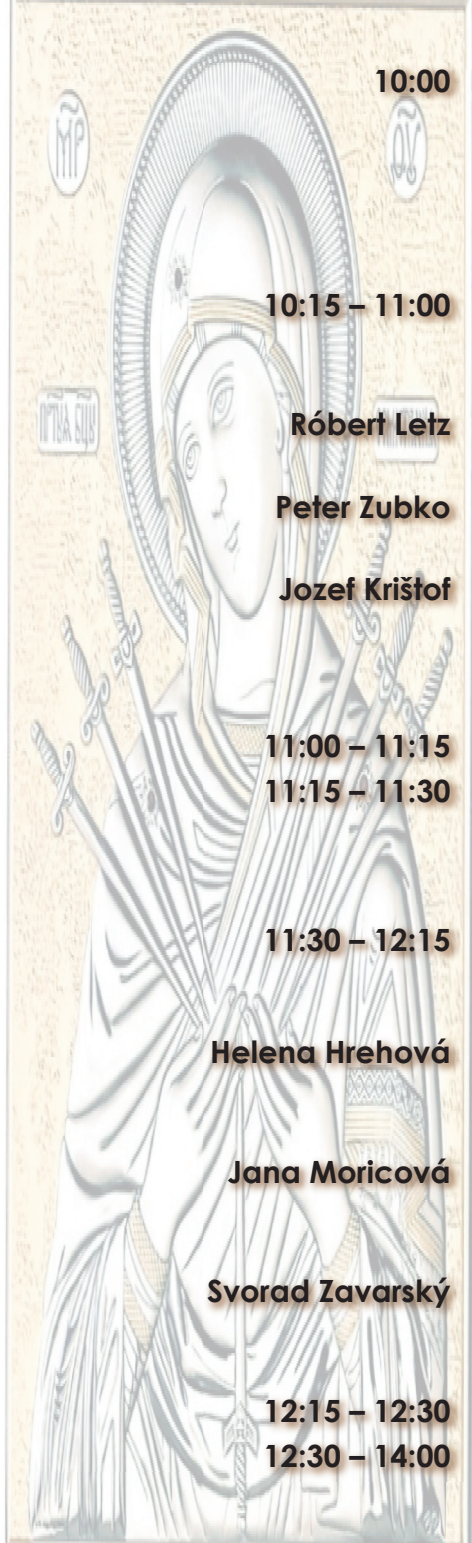
o. Mgr. Vladimír Skyba, protosynkel
Prof. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc.

Anotácia konferencie

Kult sedembolestnej Bohorodičky je symbolom slovenského národa. Tento symbol nesie nielen obraz bolesti, utrpenia, zneváženia vlastnými i cudzími, ale je to predovšetkým dar znovuzrodenia národného i kresťanského života obyvateľov Slovenska.

Cieľom konferencie je priblížiť úctu k bolestnej Bohorodičke na území Slovenska v historickom, literárnom, liturgickom i širšom kultúrnom kontexte. Oslava Márie úzko súvisí s tradičným kresťanským prostredím, ktorého počiatky siahajú už do najstaršieho obdobia našich národných a kultúrnych dejín. Odraz tohto kultu vidno napríklad v patrocíniách chrámov na Slovensku, v ikonografických zobrazeniach, symboloch, v prejavoch ľudovej úcty, v lyrickej, piesňovej i prozaickej písomnej tradícii, v ktorých sa zračí aj úcta k bolestiam Bohorodičky. Jej úloha v kresťanských dejinách Slovenska tak nesie znaky národného a kultúrneho priestoru, ktorý zjednocuje západnú i východnú tradíciu na Slovensku.

10:00

Otvorenie

Príhovor bratislavského
gréckokatolíckeho eparchu
Petra Rusnáka

10:15 – 11:00

I. blok referátov moderuje
Peter Žeňuch

Róbert Letz

Úcta k Sedembolestnej Panne Márii
ako patrónke Slovenska a Slovákov

Peter Zubko

Mariánske sviatky latinskej cirkvi
s prihliadnutím na územie Uhorska

Jozef Krištof

Mariánske patrocíniá v Košickej
arcidiecéze s osobitným zreteľom
na patrocínium Sedembolestnej/
Bolestnej Panny Márie

11:00 – 11:15

Diskusia

11:15 – 11:30

Prestávka

11:30 – 12:15

II. blok referátov moderuje
Andrej Škoviera

Helena Hrehová

Duchovne aspekty úcty, kultu a tzv.
pellegrinatio v živote Bohorodičky
a v mentalite Slovanov i Slovákov

Jana Moricová

Špecifické rysy teologického obrazu
Sedembolestnej Panny Márie,
Patrónky Slovenska

Svorad Zavorský

Šaštínska „Mater dolorosa“
v novolatinskej literatúre
na Slovensku

12:15 – 12:30

Diskusia

12:30 – 14:00

Prestávka na obed

III. blok referátov moderuje
Peter Žubko

Vývin mariánskeho kultu
v gréckokatolíckej cirkvi
v karpatskom prostredí

Patrocíniá a ikony Bohorodičky
na východnom Slovensku

Úcta k trpiacej Bohorodičke
v Mukačevskej a Prešovskej eparchii

Diskusia
Prestávka

IV. blok referátov moderuje
Šimon Marinčák

Utrpenie presvätej Bohorodičky
v bohoslužobných textoch
gréckokatolíckej cirkvi

Akatisty k úcte Presvätej Bohorodičky
v rukopisnom akatistníku
Jána Juhaseviča-Skliarskeho
z roku 1789

Mariánske paraliturgické piesne
v 18. a 19. storočí v rukopisných
cyrilských spevníkoch na Slovensku

Mária – viac ako len jeden časopis
Mariánska úcta u gréckokatolíckych
Slovákov v Kanade

Diskusia
Záver konferencie

Liturgia sv. Jána Zlatoústeho
v katedrálnom chráme Povýšenia
svätého Kríža

14:00 – 14:45

Šimon Marinčák

Vladislav Grešík

Marek Durlák

14:45 – 15:00

15:00 – 15:15

15:15 – 16:15

Andrej Škoviera

Michal Glevaňák

Peter Žeňuch

Daniel Černý

16:15 – 16:45

17:00 – 18:30

Adresár účastníkov konferencie

SEODr. Daniel Černý, PhD.
Pápežský východný ústav v Ríme

ThLic. Marek Durlák
člen Rady Iustitia et Pax KBS
za Prešovskú archieparchiu

ThLic. Michal Glevaňák
Univerzitná knižnica Prešovskej univerzity

Doc. Vladislav Grešlík, ArtD.
Filozofická fakulta Prešovskej univerzity

Prof. ThDr. Helena Hrehová, PhD.
Filozofická fakulta Trnavskej univerzity

Mons. HELic. Jozef Krištof
oficiál Štátneho sekretariátu
pri Svätej stolici v Ríme

Prof. PhDr. Róbert Letz, PhD.
Pedagogická fakulta
Univerzity Komenského v Bratislave

Doc. PaedDr. SEODr. Šimon Marinčák, PhD.
Centrum spirituality Východ-Západ
M. Lacka Teologická fakulta
Trnavskej univerzity

Prof. ThDr. RNDr. Jana Moricová, PhD.
Filozofická fakulta Katolíckej univerzity
v Ružomberku

ThLic. Andrej Škoviera, PhD.
Slavistický ústav Jána Stanislava SAV
v Bratislave

Mgr. Svorad Zavarský, PhD.
Slavistický ústav Jána Stanislava SAV
v Bratislave

Prof. PhDr. ThDr. Peter Zubko, PhD.
Slavistický ústav Jána Stanislava SAV
v Bratislave

Prof. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc.
Slavistický ústav Jána Stanislava SAV
v Bratislave

Písomnú verziu referátu na publikovanie do spoločného súboru štúdií, ktorý vydá Bratislavská gréckokatolícka eparchia v spolupráci so Slavistickým ústavom Jána Stanislava SAV, prosíme odovzdať najneskôr do 10. októbra 2014 elektronicky spolu s fontmi a prípadnými obrázkami (aj perovkami) na e-mailovú adresu peter.zenuch@savba.sk.

2014